

Bureau FaunaX
Faunistisch Onderzoek & Advies
Alde Dyk 31
8407 AD Terwispel
E faunax@kpnmail.nl
T 06-53609123

Aan Dhr. M. Nijboer

Datum 16 oktober 2009

Kenmerk FF161009

Betreft Quickscan Flora- en faunawet Tillewei 11A te Drogeham

Geachte heer Nijboer,

In verband met de voorgenomen plannen tot de bouw van een bedrijfspand op de kavel Tillewei 11A te Drogeham, is in het vergunningstraject een toetsing in het kader van de flora- en faunawet vereist. Op 29 september jl. heeft u opdracht verleend aan Bureau FaunaX deze toetsing in de vorm van een quickscan uit te voeren. Daarbij zijn de volgende zaken relevant:

- Vaststellen aanwezigheid beschermde flora en fauna
- Vaststellen potentiële habitatgeschiktheid beschermde flora en fauna op de nieuwbouwlocatie

Om bovenstaande vragen te kunnen beantwoorden is op 15 oktober 2009 een Quickscan uitgevoerd door ons bureau.

Deze brief bevat een samenvatting van de resultaten en een beschrijving van de gebruikte methodieken. Tevens worden aanbevelingen gedaan in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving (Flora- en faunawet).

Ik hoop u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben kunt u contact opnemen met E.P. de Boer (06-53609123).

Met vriendelijke groet,

Bureau FaunaX
E.P. de Boer

ECOLOGISCHE WET-EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming wordt behandeld in de Flora- en faunawet.

Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrictlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet.

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura-2000 netwerk of ligt dichterbij dan 4 km in de buurt van een Natura 2000-gebied. Derhalve is geen toetsing aan de Natuurbeschermingswet vereist.

Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS.

De Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Verbodsbepalingen

Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.

Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfsplaatsen.

Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet in van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1,2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode
Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 –soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar moet worden gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfsplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens de *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

N.B. Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt kan worden, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de

omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is.

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan alle drie de criteria worden voldaan.

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort.

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is alleen mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen¹ plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.

De onderhavige Quickscan is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen'.

¹ Meerjarig gebruikte nestplaatsen van zwaluwen, roofvogels, uilen, spechten, huismus, Zwarte Kraai en koloniebroeders vallen buiten deze gedragscode en zijn jaarrond beschermd.

Onderzoekslocatie en inrichting

Het onderzoek is uitgevoerd op de geplande nieuwbouwlocatie (figuur 1) op basis van door u verstrekte schriftelijke informatie over de bouwplannen (figuur 2).

Figuur 1. Onderzoekslocatie Tilleveld 11A, Drogeham (rood omlijnd)

Naast het bouwen van een bedrijfspand en het aanleggen van parkeerplaatsen, worden er enkele bomen aangeplant en een sloot aan de westzijde wordt verbreed tot waterberging.

Figuur 2. Situatieschets bouwplan

Methode en periode

Het onderzoek is overdag uitgevoerd op 16 oktober bij zonnig weer en temperaturen van 15 C°. Het gehele terrein is onderzocht op aanwezigheid beschermde soorten en aanwezigheid van sporen (fecaliën, wissels en braakballen). Daarnaast werd de geplande bouwlocatie onderzocht op potentiële habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Resultaten en beoordeling

Het betreft een klein perceel met matig voedselrijk grasland, voornamelijk bestaande uit Engels raaigras met scherpe boterbloem, witte dovenetel, hondsdrif en ridderzuring. Dit graslandje is voormalig bouwland en wordt tegenwoordig begraast door een tweetal pony's. Aan de westzijde van het perceel bevindt zich een smalle, drooggevalle sloot. Deze was op het moment van onderzoek niet watervoerend, waardoor geschikt habitat voor amfibieën ontbreekt. Grenzend aan de onderzoekslocatie, aan de westkant naast de droge sloot, bevindt zich een elzenwal met enige ruige opslag van o.a. braam, es en bitterzoet. Deze elzenwal biedt voor enkele zangvogels en houtduif een geschikt broedbiotoop. Er werden naast enkele molshopen, slechts weinig muizengangen aangetroffen. De elzenwal is mogelijk geschikt voor Wezel, Bosmuis, Bosspitsmuis, Rosse woelmuis en Huisspitsmuis

Waarnemingsoverzicht

In tabel 1 worden de waarnemingen van 16 oktober weergegeven op en rond de onderzoekslocatie.

Soort	Type waarneming	Status FF-wet		
Grote gele kwikstaart	P			
Koolmees	TP			
Roodborst	O			
Merel	O			
Zanglijster	FTP			
Houtduif	P			
Mol	TP	Tabel 1		
Bosmuis		Tabel 1		
Wezel		Tabel 1		
Rosse woelmuis		Tabel 1		
Huisspitsmuis		Tabel 1		

Tabel 1. Waarnemingsoverzicht locatie Tillewei 11A. F = foeragerend, P= passerend, TP= op locatie ter plaatse, O= directe omgeving, H = geschikt habitat aanwezig.

Conclusies

- Op de onderzoekslocatie werden, behalve de Mol (Tabel 1 FF-wet) en enkele vogelsoorten, geen beschermde soorten aangetroffen. De locatie is potentieel geschikt voor een aantal kleinere zoogdieren. Deze vallen ook alle onder Tabel 1 FF-wet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, maar is de zorgplicht (art. 2) wel van toepassing.
- Voor vogels vormt alleen de elzenwal een geschikt broedbiotoop.
- Daarnaast vormt de elzenwal voor kleinere zoogdieren, zoals muizen en kleine marterachtigen een geschikt, doch klein leefgebied.
- Voor vleermuizen dient het graslandje en de elzenwal hooguit als een zeer klein onderdeel van een groter foerageergebied.
- Daarnaast ontbreken habitats of verblijfplaatsen die mogelijk geschikt zijn voor overige beschermde flora en fauna.

- Door het verbreden van de sloot en het hierin opvangen van hemelwater zal het leefgebied voor amfibieën, vissen, ongewervelden en zoogdieren op het perceel sterk verbeteren en in areaal toenemen.
- Indien de bouwplannen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen voor vogels worden geen verstoringen en schadelijke effecten verwacht.
- Indien de Elzenwal deels (westzijde) behouden kan blijven worden de broedbiotopen voor vogels en leefgebieden voor kleinere zoogdieren behouden.

Indien de uitvoering (met in acht neming van de zorgplicht) plaatsvindt buiten het broedseizoen voor vogels is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Aanbevelingen

- Om de biodiversiteit te bevorderen is de aanplant van drachtpanten voor bloembezoekers aan te raden, bijvoorbeeld door het inzaaien van wilde bloemenmengsels. Aangeraden wordt om hiervoor meerjarige mengsels te gebruiken van inheemse planten.
- Om de waterkwaliteit en daarmee de geschiktheid voor diersoorten te bevorderen, kan gedacht worden aan het enten, van de verbrede sloot, met inheemse waterplanten.